

УДК 378.016:616/618:37.091.39

**Методика викладання дисципліни «внутрішня медицина» за
допомогою застосування
кейс-технологій**

К.мед.н., доц. О.В.Лахно

Мета дослідження - теоретично обґрунтувати, розробити і частково перевірити методику викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою застосування кейс-технологій в ХНМУ.

Об'єкт дослідження - процес навчання студентів вищих навчальних закладів.

Предмет дослідження - методика викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою застосування кейс-технологій в ХНМУ.

У роботі було проаналізовано можливості застосування кейс-технологій навчання у процесі викладання дисципліни «Внутрішня медицина» і визначено педагогічні цілі, основні напрямки, принципи та форми їх застосування, методи навчання.

Розроблена методика викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою кейс-технологій. Експериментально підтверджено підвищення показників ефективності навчального процесу і таким чином обґрунтовано доцільність використання розробленої методики при викладанні дисципліни «Внутрішня медицина».

Матеріали дослідження, а саме розроблена методика викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою кейс-технологій, можуть бути використані викладачами вищих навчальних закладів у професійній підготовці майбутніх лікарів.

Ключові слова: кейс, технологія, метод, методика, дисципліна, внутрішня медицина.

**МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ
«ВНУТРЕННЯЯ МЕДИЦИНА» С ПОМОЩЬЮ
КЕЙС-ТЕХНОЛОГИЙ**

К.мед.н., доц. О.В.Лахно

Цель исследования - теоретически обосновать, разработать и частично проверить методику преподавания дисциплины «Внутренняя медицина» с помощью кейс-технологий в ХНМУ.

Объект исследования - процесс обучения студентов высших учебных заведений.

Предмет исследования - методика преподавания дисциплины «Внутренняя медицина» в ХНМУ с помощью кейс-технологий.

В работе были проанализированы возможности применения кейс-технологий обучения в процессе преподавания дисциплины «Внутренняя медицина» и определены педагогические цели, основные направления, принципы и формы их применения, методы обучения.

Разработана методика преподавания дисциплины «Внутренняя медицина» с помощью кейс-технологий.

Экспериментально подтверждено повышение показателей эффективности учебного процесса и таким образом обоснована целесообразность использования разработанной методики при преподавании дисциплины «Внутренняя медицина».

Материалы исследования, а именно разработанная методика обучения дисциплине «Внутренняя медицина» с помощью кейс-технологий, могут быть использованы преподавателями высших учебных заведений в профессиональной подготовке будущих врачей.

**TEACHING DISCIPLINE "INTERNAL MEDICINE" CASE
STADY WITH TECHNOLOGY**

O. V. Lakhno

The purpose of research - to justify theoretically, to develop and to test teaching methods in part subject "Therapy" ("Internal medicine") in KHNMU using case-based technologies.

The object of study - learning process of students in higher educational institutions.

Subject of research - methods of teaching the subject "Therapy" ("Internal medicine") in KHNMU using case-based technologies.

The paper analyzed the possibility of using case-learning technologies in teaching "Therapy" ("Internal medicine") and the pedagogical goals, basic directions, principles and forms of their application, methods of teaching.

The technique of teaching the subject "Therapy" ("Internal medicine") by means of case-based technologies.

Experimentally validated improving performance of the educational process, and thus proved the usefulness of the developed method for teaching discipline "Therapy" ("Internal Medicine").

Research materials, namely developed methods of teaching the subject "Therapy" ("Internal medicine") by means of case-based technologies can be used by teachers of higher educational institutions in the training of future doctors.

Keywords: case, technology, method, technique, discipline, internal medicine.

Харківський національний медичний університет

Рівень сучасної медичної науки і практики вимагає нових підходів до підготовки високопрофесійних медичних кадрів. Якість навчально-виховної діяльності вищого навчального закладу залежить від кожного викладача, від його теоретичної підготовки і педагогічної майстерності.

Підвищення якості, ефективності навчання студентів прямо залежить від умілого підбору і використання різноманітних, найбільш адекватних

тематиці і ситуації технологій навчання, а також від активізації суб'єкт-суб'єктних відносин всього навчального процесу. Сучасні умови навчання студентів відрізняються необхідністю впровадження інновацій, новин і нововведень. Дані методи навчання дозволяють розвинути у студентів клінічне та критичне мислення, формувати досвід творчої та інноваційної діяльності, вдосконалюють компетенції, навчити працювати на випередження, стимулюють розвиток не тільки студента, але й викладача [1].

Серед сучасних технологій і методів навчання останнім часом особливе місце у професійній освіті посідає навчання за кейс-методом. Ця інтерактивна технологія навчання, що набула популярності у Великобританії, США, Німеччини, Данії та інших країнах стала Case study (кейс-метод, метод аналізу ситуацій). Саме їй у світовій практиці відводиться важливе місце для вирішення сучасних проблем у навчанні [2].

Основні цілі case study полягають в активізації пізнавальних зусиль студентів, що підвищує ефективність професійного навчання; посиленні мотивації до навчального процесу; відпрацюванні вмінь роботи з інформацією, зокрема вміння самостійного оволодіння додатковою інформацією, необхідною для уточнення ситуації; ухвалення правильного рішення на підставі групового аналізу ситуації; набутті навичок чіткого і точного викладу власної точки зору в усній і письмовій формах, переконливого її відстоювання і захисту; відпрацюванні навичок критичного оцінювання різних точок зору, здійсненні самоаналізу, самоконтролю і самооцінки [3].

Використання кейс-методу дозволяє ввести студента у стан інтелектуальної напруги, що ініціює потребу в знаннях, пізнавальний інтерес до навчального матеріалу. Кейс-метод стимулює необхідність застосування методів наукового дослідження, розвиває пізнавальну самостійність і креативні здібності, емоційно-вольові якості, пізнавальну і

практичну мотивацію [4]. Однак, аналіз навчальних занять у медичних вищих навчальних закладах з точки зору використання методів навчання дозволяє зробити висновок про те, що кейс-технології на сьогодні ще не стали реалією в підготовці сучасних лікарів. Незважаючи на розроблення окремих аспектів проблеми використання кейс-технологій в навчанні, існуючі дослідження не вичерпують цілісного їх розв'язання.

Мета роботи – теоретично обґрунтувати, розробити і частково перевірити методика викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою кейс-технологій в ХНМУ.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Для розв'язання мети дослідження та перевірки висунутої гіпотези використовувалися такі теоретичні педагогічного дослідження: аналіз літератури з метою визначення стану розробленості досліджуваної проблеми, систематизація одержаних даних, порівняння поглядів провідних вчених, узагальнення їх досвіду, анкетування, методи математичної обробки даних, педагогічний експеримент з метою перевірки гіпотези дослідження.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Педагогічний експеримент здійснено на протязі одного навчального семестру на базі ХНМУ. Загалом експериментом було охоплено 31 студент 4 курсу спеціальності 7.12010001 «Лікувальна справа».

Одержано результати здійсненої дослідно-експериментальної роботи за зазначений період.

1. Вимір початкового рівня сформованості креативності у студентів і їх розподіл по підгрупах (констатувальний етап).

Визначення вихідного рівня розвитку креативних здібностей проводилося в групах в 1 та 2, (спеціальність 7.12010001 «Лікувальна справа»). Проведення констатувального експерименту є складним та важливим завданням, головна проблема якого полягає в обґрунтованому, індивідуальному доборі методів.

Констатувальний етап експерименту здійснювався за допомогою тестування, спостереження. На підставі отриманих результатів першого етапу було виявлено 50% студентів з низьким рівнем сформованості знань, 30% – з середнім, 20% студентів з високим рівнем знань з дисципліни «Внутрішня медицина» (рис.1).

Отримані нами результати констатувального експерименту дозволили дійти такого висновку: процес фахової підготовки студентів не спрямований на системне оволодіння професійними знаннями та вміннями, тому виникла потреба у подальшій роботі, а саме у впровадженні методики навчання дисципліні за допомогою інноваційних методів – кейс-технологій.

Методика і результати проведення перетворювального етапу експерименту. Мета формувального експерименту полягала в розробці й апробації ефективності впровадження кейс-методу в навчальний процес з дисципліни «Внутрішня медицина» для майбутніх лікарів (на прикладі ХНМУ).

Методика і результати проведення формувального етапу експерименту реалізовувалась у таких напрямках: формування знань та вмінь з дисципліни «Внутрішня медицина», їх закріплення та формування уявлень про роботу лікаря в реальних професійних умовах.

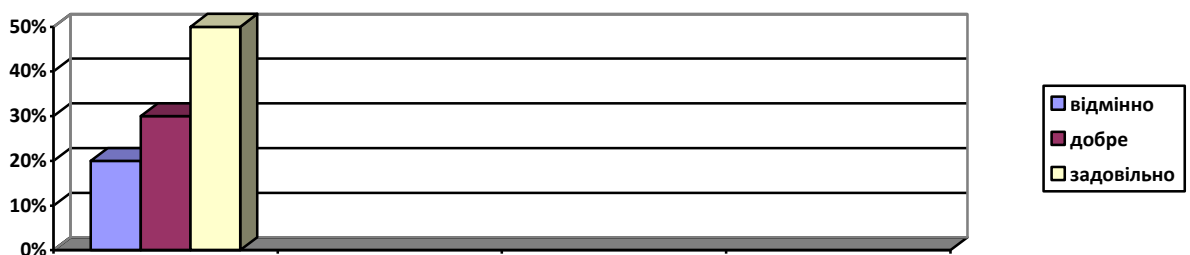

Рис.1. Розподіл студентів за рівнями знань з дисципліни «Внутрішня медицина» на констатувальному етапі.

Завершальним етапом дослідження було проведення контрольного експерименту. Його мета – перевірка ефективності впровадження кейс-

методу з дисципліни «Внутрішня медицина» для майбутніх лікарів (на прикладі ХНМУ). Для досягнення визначеної мети, було обрано дві групи студентів: експериментальна (ЕГ) і контрольна (КГ).

Аналіз результатів контрольного експерименту показав наступну динаміку зміни рівнів знань з дисципліни «Внутрішня медицина» (рис. 2, 3, 4, 5).

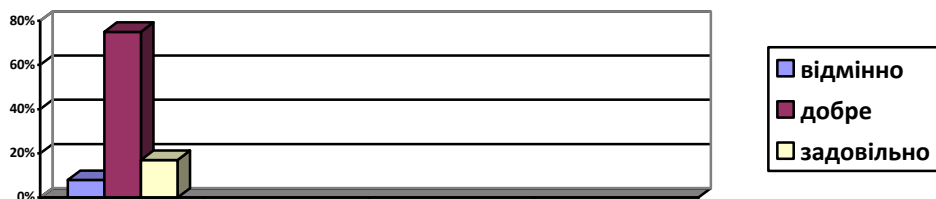

Рис. 2. Рівень знань з «Внутрішня медицина» студентів ЕГ до проведення формувального експерименту.

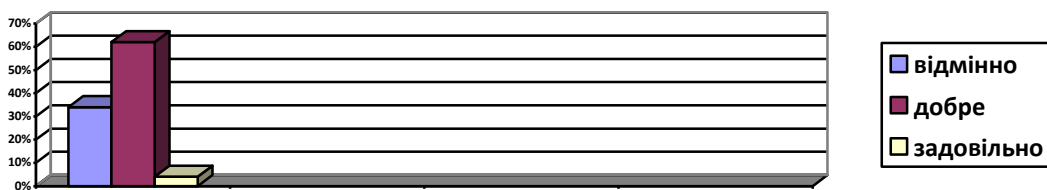

Рис.3. Рівень знань з дисципліни «Внутрішня медицина» студентів ЕГ після проведення формувального експерименту

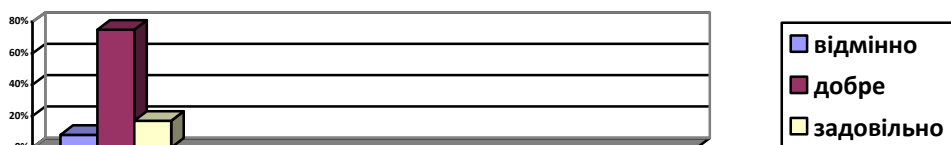

Рис.4. Рівень знань з дисципліни «Внутрішня медицина» студентів КГ до проведення формувального експерименту.

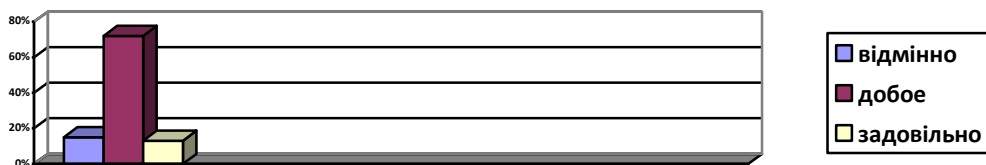

Рис.5. Рівень знань з дисципліни «Внутрішня медицина» студентів КГ після проведення формувального експерименту.

Виходячи з даних, що відображено в діаграмах, можемо констатувати, що в експериментальній групі студентів із високим рівнем стало 34%, у контрольній – 15%, а було 8%, із середнім рівнем в експериментальній групі – 62%, у контрольній – 72%, а було 75%; студентів із низьким рівнем в експериментальній групі 4%, у контрольній – 13%, а було 17%.

Отримані результати дослідження підтверджують висунуту нами гіпотезу про те, що впроваджена методика викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою кейс-технологій в навчальний процес ХНМУ забезпечила підвищення якості підготовки майбутніх лікарів.

ВИСНОВКИ

Застосування кейс-стаді на навчальних заняттях в контексті компетентнісного підходу, сприяє подоланню стереотипів у навчанні, вироблення нових підходів до професійних ситуацій, розвитку творчих здібностей студентів.

Наше дослідження не претендує на повне і вичерпне рішення висунутої проблеми. Ми вважаємо, що можливе продовження дослідження в цьому напрямку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барахсанова, Е.Ф. Научно-методическое сопровождение основной образовательной программы для аспирантов посредством кейс-технологии / Е.Ф. Барахсанова, А.В. Мордовская, С.В. Панина // Философия образования. – 2012. – № 1. – С. 187-192.

2. Горшунова Н.К. Инновационные технологии в подготовке врача в системе непрерывного профессионального образования// Фундаментальные исследования. – 2009. –№ 2. – С. 86-88.

3. Еремин А.С. Разработка и апробация кейсов: особенности разработки кейсов, выбор главных особенностей кейса, плана и текста кейса / А.С. Еремин // Инновации в образовании. – 2010. – № 3. – С. 15-36.

4. Жигилей И. М. Формирование профессиональных компетенций с помощью кейс-метода в высшем образовании / И.М. Жигилей // Преподаватель XXI век. – 2012. – № 1. – С. 29-36.